

УДК 811'32+83.011

[http://dx.doi.org/10.31548/philolog14\(2\).2023.03](http://dx.doi.org/10.31548/philolog14(2).2023.03)

**Версифікація мовних одиниць в об'єктиві морфологічної статистики
(сучасна британська та німецька поезія)**

**Versification of Language Units From the Lens of Morphological Statistics
(Modern British and German Poetry)**

Тетяна ГРОМКО, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та перекладу

Tetiana HROMKO, Doctor of Philological Sciences, Associate Professor,
Professor of English Philology and Translation Department
E-mail: hromkot@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-4661-4302>

Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна

National University "Odeska Polytechnika", Odessa, Ukraine

Людмила ПАНЧУК, аспірант кафедри культурології та філософії культури,
старший викладач кафедри германських мов і перекладу

Liudmyla PANCHUK, Postgraduate student of Cultural Studies and Philosophy of Culture
Department, Senior Lecturer of German languages and translation Department

E-mail: l.v.panchuk@op.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-9545-7473>

Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна

National University "Odeska Polytechnika", Odessa, Ukraine

Ольга МАТВЕЙКО, старший викладач кафедри германських мов і перекладу,
Olha MATVEIKO, Senior Lecturer of German Languages and Translation Department
E-mail: dtfakultaet@gmail.com

Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса, Україна

National University "Odeska Polytechnika", Odessa, Ukraine

Анотація. У статті подається статистичний лінгвістичний аналіз морфологічного складу, що представлений в британській та німецькій поезії. Аналізується частиномовна приналежність слів як предмет стилеметрії. Використання статистичного аналізу тексту для визначення набору ключових слів у британській поезії допомагає кількісно оцінити параметри її мовного стилю, і це доповнює якісний аналіз мовних явищ.

Статистика мови досліджуваної поезії включає в себе аналіз різних лінгвістичних аспектів, які характерні для поетичного мовлення в сучасній літературі. Позиціонується науковий інтерес до морфологічної статистики мови британської поезії для аналізу структурних особливостей поетичного тексту. Іменники в поезії використовуються для назви об'єктів, ідей, абстрактних понять, а також для створення образів та символіки. Вони можуть мати значущу роль у створенні образів та концепцій поетичного тексту. Дієслова визначають дії, події та стан об'єктів у поезії, інші граматичні класи слів допомагають створити ритм, темп, рух і виразність в поетичному тексті. Службові слова використовуються для побудови синтаксичних структур і забезпечення зв'язності між словами та реченнями в поезії. Визначення кількості мовних одиниць певного граматичного класу в поезії слугує надійним інструментом для вивчення відображення найістотніших рис та статистичних параметрів поетичного дискурсу.

Представлений у статті матеріал дослідження та подальшого аналізу їх морфологічного потенціалу добирався із сучасних оригінальних творів британських поетів, що містяться літературні антології, бібліотеки та веб-ресурси, які спеціалізуються на поезії. Прикладами для лінгвістичного морфологічного аналізу є творчість Керол Енн Даффі (Carol Ann Duffy), Шеймаса Джастіна Гіні (Seamus Justin Heaney), Сімона Армідеджа (Simon Armitage), Т.С. Еліота (T.S. Eliot), Доріс Каркендейл (Doris Kareckendey) Ульріке Альмут Зіммай (Ulrike Almut Sandig), Яна Вагнера (Jan Wagner), Дурс Грюнбайн (Durs Grünbein) та Кай Віланд (Kai Wiesel). Спостережено, що не існує жорстких правил щодо того, які частини мови повинні превалювати в поезії загалом, і це завжди залишається в сфері творчості автора. Проаналізовані аспекти морфологічного аналізу можуть бути застосовані до поезії різних історичних періодів та літературних напрямів в британській та німецькій поезії з метою дослідити їхні особливості та еволюцію мовного вираження, що й визначає перспективу подальших розвідок у цьому напрямку.

Ключові слова: статистика, лінгвістичні статистичні методи, лінгвістичний аналіз поезії, стилеметрія, морфологічна статистика, частини мови, британська поезія, німецька поезія.

© Т.Громко, Л.Панчук, О. Матвейко

«International journal of philology» | «Міжнародний філологічний часопис» Vol. 14, № 2, 2023

Актуальність (Introduction).

Вивчення версифікації для мовознавства загалом й філології зокрема актуальне, оскільки ця система організації поетичної мови визначає ритм, римування та інші важливі аспекти поезії, змінюючись у залежності від літературного контексту. Проблема версифікування мовних одиниць має міждисциплінарний характер – літературознавчий та мовознавчий. У цьому ключі дослідження версифікації, з одного боку, дозволяє науковцям аналізувати, як мовні засоби впливають на створення поетичних творів і сприяють їх сприйняттю читачем, з іншого – допомагає розуміти вплив мовних особливостей на сприйняття творів та розширювати знання про мову та поетичні засоби в різних культурних та мовних контекстах, екстраполювати мовно-поетичні особливості різних поетичних традицій, літературних періодів та культур, що розширює розуміння ролі мови в художніх текстах [8, с.54]. Так, лінгвістичний підхід сприяє розробці теоретико-методологічних і фактичних підстав версифікації як окремого мовознавчого напрямку – в контексті лінгвістичного аналізу художнього тексту [2; 4; 5]. Оскільки форми прояву мовного вираження слова в поетичному дискурсі надзвичайно різноманітні, визначення їхнього статусу (фонетичного, лексичного, граматичного) може набувати систематизувальний характер.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Literature Review). До початку ХХІ ст. аналіз мови поезії присвячувався диференційованому підході до тексту на різних рівнях, включаючи фонетичний, лексичний і синтаксичний аспекти. Історично цей напрямок мав значний внесок в розвиток лінгвістичного аналізу тексту на фонетичному рівні завдяки роботам таких вчених як О. Потебня, В. Русанівський, А. Юфімцева, а також на лексичному та синтаксичному рівнях завдяки дослідженням В. Ващенко, П. Тимошенка, В. Ковалевського, Р. Якобсона, В. Виноградова, І. Качуровського та В. Жирмунського. Сучасні українські дослідники М. Крупа, Т. Єщенко [5; 6; 2] в лінгвістичному аналізі мови поетичних творів опираються на фонологічно-лексикологічний підхід. У контексті нашого

дослідження поетичне мовлення розглядається як певна структура, що передає об'єм інформації, який передається за допомогою звичайних мовних засобів, що має інтертекстуальний характер і дозволяє виявляти стилеметричний (частиномовний) склад тексту поезії.

Постановка завдання (Task statement).

Версифікація, або віршування – це система організації поетичної мови, в якій використовуються різні прийоми і правила для створення віршованих текстів [8, с.56-58]. Як система регуляції аспектів поетичного тексту (ритм, римування, метрика та інші акустичні й структурні особливості), вона включає в себе різні правила та параметри віршування, залежно від літературного періоду, мови та національних традицій і відіграє важливу роль в створенні поетичного ефекту та виразності [3, с.12]. Версифікація включає в себе різні правила та параметри віршування, які змінюються в залежності від літературного періоду, мови та національних традицій. Вона відіграє важливу роль у створенні поетичного ефекту та виразності тексту. І якщо для поетів створення художніх творів є певним вибором мовних засобів та організації тексту для досягнення певного поетичного ефекту, то для читача це відчуття способу розкривання глибокого змісту і краси мови, які створюють поетичний образ та виражають емоційний зміст, сприяння кращого розуміння та оцінки твору, відчувати його ритм, мелодію та глибокий зміст. Вивчення версифікування в цьому плані допомагає літературознавцям розкрити, як мовні особливості впливають на сприйняття твору та як мовні елементи об'єднуються, щоб створити художню цілісність [3, с.189]. Мовознавцеві ж, який виконує лінгвістичний аналіз поетичного твору, удокладнення версифікації мовних одиниць є можливістю розкрити та розібрати мовну структуру та мовленнєві особливості конкретного твору, що в цілому дозволяє глибше вивчати структуру мови та її роль у поетичних творах, аналізувати мовнопоетичні засоби загалом, а також проводити порівняльний аналіз різних мов та поетичних традицій.

Вивчення версифікації дозволяє лінгвістам аналізувати, як мовні одиниці

взаємодіють у поетичних текстах, як формується ритм, римування, метрика та інші акустичні та структурні характеристики, які надають поезії особливого характеру. Це також допомагає виявити структурні (усіх мовних рівнів), формально-функціональні та стилістичні особливості різних поетичних традицій, літературних періодів та культур, а також розуміти, які мовні засоби використовують поети для виразного передавання своїх поетичних ідей. Лінгвістичний підхід до версифікації мовних одиниць аж ніяк не є формалізованим, адже він розширює наше розуміння як поезії, так і мови самої, дозволяючи краще не лише філологічно аналізувати, а й сприяти всебічному опису мовної картини світу та оцінювати поетичні твори з точки зору гуманізації, естетизації і т.ін., а також розвивати більш глибоке розуміння мовних особливостей та їх вплив на поетичний ефект твору.

Метою нашого дослідження є аналіз морфологічної статистики мовних одиниць як представлення версифікації сучасної британської та німецької поезії. Дослідження цього аспекту в контексті поетичних творів – це своєрідна спроба лінгвістичного аналізу частиномовного конструкту в поетичному колі сучасних представників Великої Британії та Німеччини, і вона аж ніяк не претендує на повний аналіз версифікації поетичного дискурсу. Морфологічна статистика [1, с. 6] є лише децицією, яка допомагає краще розуміти поетичний мовний матеріал, його функції та виразність.

Методи дослідження (Methods).

Методологічні засади версифікації поетичних творів у наш час представлені лише в літературознавчій площині. Мовознавчі розвідки не дають відповіді на частиномовну атрибуцію та її виправдання в поетичних творах. Зокрема, актуальними є завдання підвищення достовірності статистичної обробки художніх творів [7, с.75] в канві лінгвістичного їх аналізу. Визначення кількості мовних одиниць певного граматичного класу в поезії може слугувати надійним інструментом для досягнення поставленої дослідниками мети, оскільки є прикладами відображення найістотніших рис та статистичних параметрів [7, с.105] поетичного дискурсу як досліджуваного об'єкта, які доцільно

докладно вивчати в перспективі з використанням методів машинного навчання [17; 9; 7], критерію Стюдента тощо.

Результати дослідження та їх обговорення (Results and Discussion). В основі системи організації поетичної віршованої мови закономірно відбувається вживання, поетичне переосмислення та повторення певних мовних елементів. У цьому відношенні вивчення версифікації мовних одиниць знаходиться не лише в полі зору літературознавства, а й мовознавства: використання поетом-автором різних прийомів та правил для створення віршованих текстів [15, с. 361] вже при аналізі мовної системи окремого твору лінгвістом показує як арсенал мовних засобів слугує регуляції різних аспектів поетичного тексту, тобто відображає, як мова функціонує в певних поетичних контекстах. Тобто вивчення версифікації допомагає розуміти, як мовні одиниці, організовані певним чином у віршах, взаємодіють і яким чином мова може бути трансформована для створення поетичного мистецтва.

Вивчення версифікації мовних одиниць є актуальним і важливим з низки причин. По-перше, версифікація мовних одиниць є ключовим аспектом поетичної традиції в плані визначення, які мовні елементи використовуються для створення віршованих текстів і в чому полягають ритмічні та звукові особливості поезії. Другим мовознавчим аспектом є мовна ефективність, зумовлена лінгвокогнітивними та психолінгвістичними параметрами використання мовних засобів у поезії. Це допомагає поетам та письменникам вибирати найкращі слова та структурувати тексти для виразного вираження своїх ідей. По-третє, мовно-літературний рівень освіченості, критичні навички у доборі мовних засобів та аналітика сучасного поетичного тексту, літературної історії та історії мови. Четвертий аспект орієнтований на знаходженні власної унікальності в авторській манері створення поетичних текстів – експерименти зі структурою, слововживанням, формальними показниками тощо. Усвідомлення культурного сприйняття поетичного твору – п'ятий аспект – відбувається через

бачення мови поезії як важливої частини культурного спадку певного народу, а відтак вивчення версифікації сприяє кращому розумінню та оцінці поетичних шедеврів різних літературних епох і національних традицій.

Лінгвістичний аналіз поезії передбачає вивчення мовної структури, а версифікація мовних одиниць, що передбачає ідентифікацію частин мови та їх розподіл в межах аналізованого тексту вірша може розкрити секрети творчого підходу поетів, їхні стилістичні вибори та поетичні прийоми. Відтак дослідження в цьому плані британської та німецької поезії може виявити вплив мовних особливостей на творчість та стилі поетів. Це важливо з огляду на розуміння того, як мовний контекст впливає на творення та як мова формує поетичну експресію. На ряду з цим важливим є дослідження способів, якими поети виражають свої ідеї та почуття через певні морфологічні засоби, категорії для створення ефективної поетичної виразності.

Аналіз морфологічних статистичних даних в поезії може допомогти виявити структурні або стилістичні патерни, які характерні для певних поетів або поетичних напрямків, що спонукає до вивчення нових статистичних патернів [14]. Такі розвідки можуть прислужитися лінгвістичним та іншим гуманітарним дослідженням для багатоаспектного аналізу тексту. Значущість дослідження граматичних поетичних традицій та особливостей мови сучасної поезії полягає у виявленні того, як сучасні поети взаємодіють з традиціями минулих поколінь і вносять новизну в художній страт мови.

Сучасний міжкультурний контекст поезії характеризується різноманітністю мовних структур і явищ, поетичною експресією, демонструючи культурну різноманітність стилів, жанрів та інших традиційних і новітніх форм поетичної творчості. Дослідження версифікації мовних одиниць в сучасній поезії може включати в себе методику й аналіз використання мовних технологій, які впливають на структуру та виразність поетичних творів відповідної епохи. Так, кінець XIX – початок XX століття в історії літератури ознаменований значущими

змінами і перебудовою у поетичних засобах, підходах та художніх завдань в усій їх унікальності для поезії. До кінця XX ст. літературознавчі розвідки активно зосереджувалися на художніх завданнях – емоційному вираженні, поетичній символіці, створенні атмосфери, мистецтві гри слів та звуку, інтерпретації внутрішнього світу поета та багатьох інших аспектах, які роблять поезію особливою та виразною. Поезія початку XXI століття відзначається диференційованою складністю та експериментуванням з формою і змістом, елементами незвичності формального вираження мовних засобів, нетрадиційності форм, неочікуваності образів тощо.

При лінгвістичному аналізі тексту актуалізуються розробки модерних методів поетичної творчості, серед яких статистичні підрахунки морфологічних елементів. Одна з їх функцій – наведення (або підтвердження) об'єктивних даних для визначення стилістичних компонентів тексту. Водночас виявлення нових форм або поєднання різних морфологічних структур є не лише важливою мовносистемною інформацією, а й ідентифікатором поетичних інновацій. Так, морфологічні категорії мовних одиниць, наприклад частиномовна приналежність, в межах поетичного твору дозволяють спостерігати експерименти з формою віршу, збільшення чи / і зменшення кількості нетрадиційних форм. Конкретні числові показники підкреслюють ілюстративні приклади лінгвістичного аналізу поетичного тексту, що робить таке лінгвістичне дослідження об'єктивним і науково обґрунтованим.

Значущість морфологічної статистики полягає й у визначенні характеристик авторського стилю на рівні мови – частотності вживання граматичних класів, моделювання граматичних категорій – у використанні мовних засобів для підвищення достовірності авторської та стильової атрибуції як системи, що є актуальним завданням в сучасному дослідженні літератури- та мовознавства.

Матеріал нашого дослідження та подальшого аналізу їх морфологічного потенціалу добирався із сучасних оригінальних творів британських та німецьких поетів, що містяться літературні

антології, бібліотеки та веб-ресурси, які спеціалізуються на поезії.

Прикладом для лінгвістичного морфологічного аналізу є творчість **Керол Енн Даффі** (Carol Ann Duffy), британської поетеси та лауреатки Букерівської премії. Однією з відомих її збірок є «The World's Wife», в якій вона надає слово жінкам з історії та міфології через вірші. Показовим в цьому плані з-поміж її численних поетичних творів є віршу на екологічну тематику «Parliament» («Парламент») [13]:

The albatross telling of

Arctic ice as the cold,

hard moon calved from the earth.

(Казки альбатроса про арктичні поля крижані, Як місяць, холодні вони і як місяць – Не на землі.

Однією з відомих збірок Carol Ann Duffy є «The World's Wife», в якій вона дає голос жінкам з історії та міфології через вірші. Поезія ірландського поета **Шеймаса Джастіна Гіні** (Seamus Justin Heaney), лауреата Нобелівської премії з літератури (1995 р.) «за твори ліричної краси й етичної глибини, що підносять щоденні дива та оживляють минуле», також можуть бути цікаві для морфологічного аналізу. Його твори «Смерть натураліста» (Death of a Naturalist) та «Двері в темряву» (Door into the Dark) концентруються на особливостях сільського життя, що передаються описом символічних картин:

Be advised my passport's green.

*No glass of ours was ever raised
to toast the Queen*

(Будь певен – мій паспорт зелений.

Ні склянки не випито нами на честь королів [16].

Симон Армідедж (Simon Armitage) – відомий британський поет, який використовує багато номінативної лексики у своїх поезіях, що є показником переваги вживання іменних частин мови. Перелік поезій, які багаті на номінативну лексику, досить широкий: «Seeing Stars» (2010), «The Unaccompanied» (2017), інші поезії з тематикою природи, історії та сучасності: наприклад «The Shout» (зустріч з чоловіком, який розповідає дивну історію про звук); «I Say I Say I Say» морфологічні словосполучення – вирази, що використовуються для створення гумористичного ефекту; «Kid» – збагачена певним чином морфологічними

утвореннями, що описують життя та досвіди дітей.

У віршах названих британських поетів представляється ряд метрико-статистичних особливостей [1, с. 5]. Вони допомагають аналізувати різні аспекти віршів, від звукових характеристик до структури мови та символіки. Аналіз таких параметрів може допомогти розкрити та розуміти літературні прийоми та особливості віршів.

Частиномовна приналежність (частиномова структура) впливає на стиль письменника в англійській та сучасній британській поезії, роблячи текст більш виразним та динамічним. Різні частини мови (іменники, прикметники, дієслова, прийменники, артиклі тощо) можуть бути використані для створення різних стилів та ефектів у поезії. Ось декілька прикладів:

1. Використання іменників та прикметників може надавати тексту більше деталей і образів. Наприклад, у поезії «The Waste Land» Т.С. Еліота (T.S. Eliot), іменники та прикметники допомагають створити барвисті образи та передати відчуття розпаду та руйнування: *April is the cruellest month, breeding Lilacs out of the dead land, mixing Memory and desire, stirring Dull roots with spring rain.* (Квітень – найжорстокіший місяць, що вирощує Бузок із мертвої землі, змішує Пам'ять і бажання, ворухить Тупе коріння весняним дощем) [10].

2. Використання дієслівних форм надає тексту більше руху та енергії. Так, дієслова можуть викликати відчуття руху, дії та життєвості, наприклад, фрагмент з поезії «The Road Not Taken» Роберта Фроста: *Two roads diverged in a wood, and I – I took the one less traveled by, And that has made all the difference.*

3. Використання прийменників та сполучників впливає на синтаксис та зв'язок слів у реченнях. Вони можуть створювати сполучення слів, які вказують також на залежності та зв'язки між різними ідеями та образами. Приклад (з «To His Coy Mistress» Ендрю Марвелла: *But at my back I always hear Time's wingèd chariot hurrying near; And yonder all before us lie Deserts of vast eternity.*

Залежно від того, як автор використовує частини мови та їхні комбінації, створюється художній стиль та

ефекти в поезії. Такі виразні засоби допомагають читачеві краще розуміти та відчувати текст і сприяють створенню художньої цінності в поезії.

Частиномовна приналежність (чи частиномова структура) в сучасній британській та німецькій поезії може бути одним з важливих стилістичних аспектів. Вона визначає, як письменник використовує частини мови (наприклад, іменники, дієслова, прикметники, прийменники і т. д.) для створення образів, метафор, ритму та загальної атмосфери в своїх віршах. Важливо враховувати, що частиномовна приналежність може значною мірою варіюватися від поета до поета і від твору до твору, і цим самим становить ключовий аспект стильової індивідуальності: дозволяє поетам трансформувати мову, щоб передати свій унікальний голос і сприймання світу. Серед німецьких поетів є чимало таких, що використовують різноманітні номінативи в своїй творчості: поетеса **Доріс Каркендейл** (Doris Kareckendey) використовує яскраві номінативи, які верифікують багатством лексичних засобів творів; у поезії Ульріке **Альмут Зімтау** (Ulrike Almut Sandig) функція іменних частин мови вирізняє властиву їй поетичну мовну гру; **Ян Вагнер** (Jan Wagner) використовує різні номінативи у своїй поезії та досліджує їх мовні можливості [17].

До поетів з численним використанням іменників як лексичних та номінативних елементів належить **Дурс Грюнбайн** (Durs Grünbein). Переплетення пам'яті та забуття – це мотив, який постійно супроводжує творчість Дурса Грюнбайна. В його автобіографічній творчості незмінно присутнім залишається образ археологічних розкопок як предмет його творів як у буквальному, так і в психоаналітичному сенсі. Показовим в цьому плані є фрагмент його вірша «Berliner Muster» («Візерунки Берліна») зі Збірки «Verse für übermorgen» («Строфи на післязавтра») [12]:

*Die Angewohnheit einer dicken Katze
verengt die Pupillen, Der Müll der Stadt
wandert durch die zerzausten Straßen. Das
Licht im Wartezimmer scheint wie durch eine
dunkle Brille. Jeder ist nur damit beschäftigt,
sein Leben zu verschwenden. Gelangweilt,
arbeitslos, wie ein Hummer am Strand,*

*Gehirn Er kehrt zu seiner kleinen Kiste
zurück. Stützt die Wirbelsäule nicht. Bremsen
quietschen Es wird bestätigen: Er lebt noch,
du wirst in die Leber gefickt! Von solch
unhöflichen Grüßen, unter den azurblauen
Höhen, Hören Sie schon jetzt auf, nach
einem anderen Ort zu suchen. Und die Luft
ist schmutzig und du atmest durch deinen
Mund. Berlin ist ein schäbiger Teppich, das
Muster ist schon lange bekannt.*

*Звичка товстою кішкою звужує
зіниці, По вулицях розпатланим марить,
шваль міська. Світло в залі очікування, як
крізь темні окуляри. Всі тільки тим і
зайняті, що життя пропалюють.
Сумуючи, безробітний, як рак на пляжі,
мозок У свою повертається назад
коробочку. Не тримає хребта. Вереск
гальм Запевнить: живий ще, туди тебе в
печінку! Від грубих вітань, під блакиттю
висот, Спиняй уже всі пошуки іншого
місця. І повітря погане, і дихаєш через
рот. Берлін - килим потертий, візерунок
давню відомий (Переклад наш – Л. П.)*

Кай Віланд (Kai Wieland) – це сучасний німецький поет, який відомий своєю майстерністю у використанні слів і образів, щоб вразити читачів та передати різні концепції у своїх віршах. Він може використовувати іменники для створення атмосфери, передачі атмосфери або відображення певних ідей. Філософські образи також можуть бути присутніми в його творах, але вони не завжди є їхньою єдиною метою. Приклади з творів Кая Віланда, не обов'язково є філософськими образами, але вони можуть мати філософське або символічне значення в контексті віршів: *Land* (країна), *Welt* (світ), *Sprache* (мова), *Herz* (серце), *Zeit* (час), *Tage* (дні), *Hände* (руки), *Gedichte* (вірші), *Worte* (слова), *Schritte* (кроки) – (3 поезії «Die Welt danach (Світ після цього)»). Тобто поет використовує іменники, щоб створювати образи, виражати почуття та ідеї, а також надавати своїм віршам глибших смислових прошарків. У поезії «Die Welt Danach» звертає на себе увагу кількість займенників – 23 одиниці:

*Sie ruhte schon, das Läuten reißt sie
aus dem Schlaf*

*Am Telefon — die Nachricht trifft sie
wie ein Schlag*

*Wie soll sie das ertragen
Sie kann's nicht verstehen*

© Т.Громко, Л.Панчук, О. Матвейко

*Wie soll es weitergehn
 Wie wird die Welt danach
 Wenn das Leben in Scherben liegt
 Und ewige Nacht jede Hoffnung besiegt
 Wie wird die Welt danach
 Wird es nochmal wie früher sein
 Mit ihm war sie stark
 Und jetzt ist sie allein
 Die Zeit vergeht und zeichnet Spuren
 ins Gesicht
 Man überlebt, auch wenn das Herz wie
 Glas zerbricht
 Wie soll sie das ertragen
 Es tut immer weh
 Sehnsucht stirbt weich wie Schnee
 Wie wird die Welt danach
 Wenn die Hoffnung begraben ist
 Wird je wieder Tag und bringt neues*
Licht
*Wie wird die Welt danach
 Wird es nochmal wie früher sein
 Mit ihm war sie stark
 Und jetzt ist sie allein
 Doch dann, eines Nachts
 Da ist er ganz nah bei ihr
 Er streichelt ihr Haar
 «Liebling, komm doch zu mir»
 Wie wird die Welt danach
 Wird sie uns hell und leuchtend sein
 Mit dir bin ich stark und nie wieder*
allein
*Zeig mir die Welt danach
 Wir beide gegen die Ewigkeit
 Ich bin für dich da und zu allem bereit [17].*

За нашими підрахунками в цьому вірші німецькою мовою 24 іменники – Nachricht (повідомлення), Schlaf (сон), Zeit (час), Herz (серце), Schnee (сніг), Hoffnung (надія), Tag (день), Licht (світло), Ewigkeit (вічність); 7 прикметників – keine (немає), ewige (вічний), neue (новий), früher (раніше), allein (самотній), hell (яскравий), leuchtend (світлий); 14 дієслівних форм – ruhte (спочивала), reißt (розриває), trifft (досягає), ertragen (терпіти), verstehn (розуміти), weitergehn (продовжувати іти), liegt (лежить), besiegt (перемагає), begraben (похована), wieder (знову), sterben (помирати), ist (є), zeichnet (намальовує), überlebt (переживає), tut (робить), weh (болить), stirbt (помирає), sieht (бачить), ist (є), bringt (приносить), zeigt (показує) тощо. Уся лексика за повнозначними частинами мови в поезії

Кая Віланда використовується з філософською метою для створення образів, концепцій та метафор, які розкривають глибокий зміст його віршів.

Версифікація мовних одиниць в поезії загалом немає однозначного відповідного стосовно превалюючих частин мови, оскільки це може варіюватися в залежності від стилю, поета і конкретного твору. Преференції щодо частин мови в поезії можуть бути суб'єктивними і залежать від поетичного стилю та мети. Проте деякі загальні тенденції верифікації такого плану нами спостережені:

1. Дієслова часто відіграють ключову роль в поезії, оскільки вони створюють ритм, динаміку і дію в тексті.

2. Іменники можуть бути важливими для створення образів і конкретності. Вони допомагають читач.

В сучасній англійській поезії частиномовний склад твору може значно варіюватися в залежності від поета, стилю та тематики вірша. Однак деякі частини мови є типовими і більш поширеними в поезії, особливо в класичних віршах. Ось кілька типових частин мови, які можуть переважати в аналізованій поезії: а) іменники відіграють важливу роль у створенні образів та конкретизації предметів та ідей; б) дієслова використовуються для виразу дій, руху, стану та ритму; в) прикметники – для надання характеристик об'єктам і речам, що додає кольору і виразності поезії і допомагають створювати барвисті образи та описи; г) займенники можуть бути використані для виразу індивідуальності та персональної перспективи поета; г') числівники можуть бути використані для вираження кількості або послідовності в подіях та образах; д) прислівники додають специфіку та деталі до дій та характеристик; е) дієслова на *-ing* (герундії) можуть додавати ритму та енергії до вірша, особливо коли описуються дії та процеси; є) прийменники та прийменникові фрази використовуються для виразу взаємозв'язків між об'єктами та ідеями, а також для створення образів; ж) сполучники допомагають створити логічний зв'язок між словами та фразами у вірші; з) частки можуть надавати тексту ритмічність та емоційність певні слова або фрази.

© Т.Громко, Л.Панчук, О. Матвейко

Зазначимо, що частиномовна приналежність може сильно залежати від стилю та специфіки вірша. Деякі поети можуть активно використовувати певні частини мови, тоді як інші можуть експериментувати з різними структурними елементами для досягнення своєї індивідуальності та виразності.

Висновки (Conclusions).

Проведений статистичний аналіз має велике значення для вивчення зарубіжної літератури, стилеметрії та ідіостилу. Такі види досліджень дають змогу познайомитися з творчістю того, чи іншого поета або письменника та краще зрозуміти сутність творчості митця. В сучасній британській поезії різні частини мови можуть превалювати в залежності від поета, стилю та контексту. Кожен поет має свої унікальні стилістичні вибори мовних граматичних форм, і використовує частини мови відповідно до свого індивідуального голосу та стилю. Таким чином, не існує жорстких правил щодо того, які частини мови повинні превалювати в поезії загалом, і це завжди залишається в сфері творчості автора. У сучасній британській та німецькій поезії різноманітні частини мови

використовуються для створення різних аспектів поетичного виразу, але деякі з них, такі як іменники, дієслова, прикметники, займенники, числівники, прислівники, дієслова на -ing, прийменники, сполучники та частки, є особливо поширеними в класичних віршах. Вони відіграють важливу роль у створенні образів, ритму та виразності, а також допомагають підкреслити ідеї та персональну перспективу поета.

Використання різних частин мови в поезії може суттєво варіюватися в залежності від стилістичних та жанрових особливостей конкретного вірша. Одні поети можуть активно використовувати певні лінгвістичні елементи, водночас як інші можуть експериментувати з різними мовними структурами з метою досягнення своєї унікальності та виразності.

Дослідження версифікації мовних одиниць є перспективними у напрямі подальшого визначення вживання їх в поезіях митців інших країн для більш точної типологічної характеристики мовних структур та граматичних особливостей британської та німецької поезії.

Список використаних джерел

1. Бук С. Н. Основи статистичної лінгвістики: Навчально-методичний посібник / відп. ред. проф. Ф. С. Бацевич. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 124 с.
2. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
3. Костенко Н. В. Українське віршування XX століття. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2006. 287 с.
4. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 423 с.
5. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Київ : Підручники, посібники, 2005. 416 с.
6. Крупа М. Лінгвістичний аналіз тексту: Програма для філологічних факультетів вищих навчальних закладів України. *Дивослово*. 2006. № 2. С. 36-39.
7. Перебийніс В. І. *Статистичні методи* для лінгвістів : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.
8. Семенюк Г., Гуляк А., Бондарева О. Версифікація: теорія і практика

віршування. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 286 с.

9. Хомицька І. Ю., Теслюк В. М., Базилевич І. Б., Береговський В. В. Статистичні моделі та програмні засоби розмежування авторських стилів англійської прози. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. Т. 30. № 5. С. 135–139.

10. Eliot T. S. Quotes RL : https://www.goodreads.com/author/quotes/18540.T_S_Eliot

11. Kolmogorov A. N. Foundations of the theory of probability. Chelsea Publishing, 1950. 340 p.

12. Grünbein D. *Strophen für übermorgen*. Gedichte. Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main 2007. 205 S.

13. Keep it in the ground: a poem by Carol Ann Duffy. URL : <https://www.theguardian.com/environment/2015/mar/27/keep-it-in-the-ground-a-poem-by-carol-ann-duffy>

14. Klarreich E. Statistical tests are unraveling knotty literary. *Bookish Math*. 2003. Vol. 164, № 25/26. P. 392.

15. Rudman J. The state of authorship

© Т.Громко, Л.Панчук, О. Матвейко

attribution studies: Some problems and solutions. *Computers and the Humanities*. 1998. Vol. 31. P. 351-365.

16. Seamus Heaney. Quotes. URL : https://www.goodreads.com/author/quotes/29574.Seamus_Heaney

17. Wieland K. Wie ich mir mein Land denke [w:] *Zeit der Wildschweine (Klett-Cotta)*, Roman. Klett-Cotta Verlag, Stuttgart 2020. 271 S.

References

1. Buk, S. N. (2008). *Osnovy statystychnoi linhvistyky: Navchalno-metodychnyi posibnyk* [Fundamentals of statistical linguistics: Educational and methodological manual] / Ed. F. S. Batsevykh. Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka. 124 p. [In Ukrainian].

2. Yeshchenko, T. A. (2009). *Linhvistychnyi analiz tekstu* [Linguistic analysis of the text]. Kyiv : VTs «Akademiia». 264 s. [In Ukrainian].

3. Kostenko, N. V. (2006). *Ukrainske virshuvannia 20 stolittia* [Ukrainian poetry of the 20th century.]. Kyiv : VPTs «Kyivskyi universytet». 287 s. [In Ukrainian].

4. Kochan, I. M. (2008). *Linhvistychnyi analiz tekstu: navch. posib.* [Linguistic analysis of the text : teaching manual] Kyiv : Znannia. 423 s. [In Ukrainian].

5. Krupa, M. (2005). *Linhvistychnyi analiz khudozhnoho tekstu* [Linguistic analysis of artistic text]. Kyiv : Pidruchnyky, posibnyky. 416 s. [In Ukrainian].

6. Krupa, M. (2006). *Linhvistychnyi analiz tekstu: Prohrama dlia filolohichnykh fakultetiv vyshchykh navchalnykh zakladiv Ukrainy* [Linguistic text analysis: Program for philological faculties of higher educational institutions of Ukraine] [In:] *Dyvoslovo [Miracle word]*, 2, 36-39. [In Ukrainian].

7. Perebyinis, V. S. (2013). *Statystychni metody dlia linhvistiv* [Statistical methods for linguists]. Vinnytsia: Nova Knyha, 170 s. [In

Ukrainian].

8. Semeniuk, H., Huliak, A. & Bondareva, O. (2003). *Versyfikatsiia: teoriia i praktyka virshuvannia* [Versification: theory and practice of versification]. Kyiv : VPTs «Kyivskyi universytet». 286 s. [In Ukrainian].

9. Khomytska, I. Yu., Teslyuk, V. M., Bazylevych, I. B. & Beregovskyi, V. V. (2020). The statistical models and software for authorial style differentiation in english prose [Statistical models and software tools for distinguishing authorial styles of English prose] [In:] *Scientific Bulletin of UNFU [Scientific bulletin of NLTU of Ukraine]*, 30(5), 135-139. <https://doi.org/10.36930/40300522> [In Ukrainian].

10. Eliot, T. S. Quotes. URL : https://www.goodreads.com/author/quotes/18540.T_S_Eliot [In English].

11. Kolmogorov, A. N. (1950). *Foundations of the Theory of Probability*. Chelsea Publishing, 340 p. [In English].

12. Grünbein, D. (2007). *Strophen für übermorgen. Gedichte*. Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main. 205 S. [In German].

13. Keep it in the ground (2015) : a poem by Carol Ann Duffy. URL : <https://www.theguardian.com/environment/2015/mar/27/keep-it-in-the-ground-a-poem-by-carol-ann-duffy> [In English].

14. Klarreich, E. (2003). Statistical tests are unraveling knotty literary [In:] *Bookish Math*, 164(25/26), 392. [In English].

15. Rudman, J. (1998). The state of authorship attribution studies: Some problems and solutions [In:] *Computers and the Humanities*, 31, 351-365. [In English].

16. Seamus, Heaney. Quotes. URL : https://www.goodreads.com/author/quotes/29574.Seamus_Heaney [In English].

17. Wieland, K. (2020). Wie ich mir mein Land denke [In:] *Zeit der Wildschweine (Klett-Cotta)*, Roman. Klett-Cotta Verlag, Stuttgart. 271 S. [In German].

Abstract. The article presents a statistical linguistic analysis of the morphological structure represented in British poetry. The part-of-speech belonging of words as a subject of stylometry is analyzed. The use of statistical text analysis to determine the set of keywords in British poetry helps to quantify the parameters of its linguistic style, and this complements the qualitative analysis of linguistic phenomena.

The statistics of the researched language of British and German poetry includes the analysis of various linguistic aspects that are characteristic of poetic speech in the contemporary literature of Great Britain. The article focuses on the scientific interest in the morphological statistics of the language of British poetry for the analysis of the structural features of the poetic text.

Nouns in poetry are used to name objects, ideas, abstract concepts, as well as to create images and symbols. They can play a significant role in creating images and concepts in a poetic text. Verbs define actions, events, and the state of objects in poetry; other grammatical classes of words help create rhythm,

© Т.Громко, Л.Панчук, О. Матвейко

«International journal of philology» | «Міжнародний філологічний часопис» Vol. 14, № 2, 2023

pace, movement, and expressiveness in a poetic text. Service words are used to build syntactic structures and provide coherence between words and sentences in poetry. Determining the number of linguistic units of a certain grammatical class in poetry serves as a reliable tool for studying the reflection of the most essential features and statistical parameters of poetic discourse.

The material presented in the article for the study and further analysis of their morphological potential was selected from contemporary original texts written by British poets contained in literary anthologies, libraries and web resources specializing in poetry. The examples for linguistic morphological analysis are the works of Carol Ann Duffy, Seamus Justin Heaney, Simon Armitage, T. C. Eliot Doris Kareckendey, Ulrike Almut Sandig, Jan Wagner, Durs Grünbein and Kai Wiesel.

It has been observed that there are no strict rules as to which parts of speech should prevail in poetry in general, and this always remains in the sphere of the author's creativity. The analyzed aspects of morphological analysis can be applied to the poetry of different historical periods and literary trends in British and German poetry in order to study their features and the evolution of linguistic expression, which determines the prospects for further research in this area.

Keywords: *statistics, linguistic statistical methods, linguistic analysis of poetry, stylometry, morphological statistics, parts of speech, British poetry, German poetry.*